

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1921 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 18 mars 1921 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 233, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 7 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden hänvisas till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

1) I punkt 1 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, dels att den till kronoegendomen 1 mantal Söverstad nr 3 hörande lägenheten Näsbyhumpen nr 1 i Å socken av Östergötlands län må med i statsrådsprotokollet angivet område upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, dels ock att kronoegendomen i övrigt må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

Av statsrådsprotokollet framgår, att domänstyrelsen i skrivelse den 10 januari 1919 förordat egendomens försäljning i enlighet med det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget.

Utskottet.

Dåvarande chefen för jordbruksdepartementet ansåg sig dock icke kunna tillstyrka detta förslag i vad det avsåg huvudlottens försäljning å auktion. I anledning härav anmodade han den 28 januari 1919 domänstyrelsen att i vederbörlig ordning låta ombesörja förslag till indelning i jordbrukslägenheter jämnväl av denna del av egendomen.

Till åtlydnad härav inkom domänstyrelsen med tillägg till instrument över förut gjord uppskattning av egendomen, enligt vilket den till försäljning å auktion avsedda delen av egendomen föreslagits till uppdelning i tre med litt. A, B och C betecknade egnahemslotter (jordbrukslägenheter). Detta förslag har tillstyrkts av samtliga myndigheter, som yttrat sig i ärendet.

Departementschefen har till stöd för den av honom nu gjorda hemställan anfört följande:

»I likhet med domänstyrelsen finner jag, att ifrågavarande egendom bör försälas, och har intet att invända mot förslaget att sälja lägenheten Näsbyhumpen nr 1 enligt grunderna för upplåtande av egnahemslägenheter — — —.

Vad åter angår egendomen i övrigt, så har domänintendenten på från jordbruksdepartementet gjord förfrågan meddelat, att han icke trodde, att det finnes några spekulanter till de lägenheter, vari egendomen uppdelats. De obebyggda lägenheterna med undantag av Näsbyhumpen skulle näppeligen finna sådana köpare, som avsåges med bestämmelserna om upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendommar, enär ett bebyggande av desamma under nu rådande förhållanden ställde sig alldeles för dyrt. Möjligen komme egendomens nuvarande arrendator att uppträda som spekulant till någon eller några av lotterna. Han ägde angränsande hemman och önskade följaktligen bliva ägare av åtminstone någon del av kronodomänen.»

Med anledning av vad sålunda upplysts fann departementschefen lämpligast att sälja huvudlotten ostyckad.

Utskottet kan emellertid icke dela den av departementschefen sålunda uttalade uppfattningen, utan håller före, att försök bör göras att även upplåta huvudlotten enligt grunderna för upplåtande av egnahemslägenheter och i överensstämmelse med ovanberörda förslag till lottens uppdelning samt att först sedan detta visat sig ogörligt densamma bör utbjudas å offentlig auktion.

I anslutning till det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen 1 mantal Söverstad nr 3 i Å socken av Östergötlands län må på sätt ovan nämnts upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendommar, samt

att, därest upplåtelse enligt nämnda grunder icke

lämpligen kan ske av den del av berörda egendom, vari lägenheten Näsbyhumpen nr 1 icke ingår, eller den s. k. huvudlotten, denna må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

Emot de under punkterna 2—7 upptagna framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva,

2) att tre i statsrådsprotokollet med litt. Ca, Cb och D betecknade lägenheter må var för sig med i berörda protokoll angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 2 i Östra Ryds socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för K. M. Karlsson till lägenheten litt. Cb och för C. A. Ringdal till lägenheten litt. D samt med förbehåll beträffande lägenheten litt. Ca om rätt för änkan Sofia Ahlström att under sin livstid få kvarbo å den av henne nu innehavda, å den i ärendet företedda kartan med ägofiguren nr 244 betecknade lägenheten om 0.085 hektar mot en årlig avgäld av tio kronor,

3) att de i statsrådsprotokollet under 1), 2), 5), 7) och 8) angivna lotter av kronoegendomen $1\frac{1}{13}$ mantal Benarp nr 5, 6 och 7 i Åspinge socken av Malmöhus län må var för sig med i statsrådsprotokollet föreslaget område försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för Johan Andersson till lägenheten under 7) och Alfred Sandin till lägenheten under 8),

4) att lägenheten Anghagen må med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Beläteröd nr 1 i Myckleby socken av Göteborgs och Bohus län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt för köpare till fri utfarts-väg över stamhemmanets ägoområde,

5) att, sedan kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Lyse nr 1 Övre i Lyse socken av Göteborgs och Bohus län blivit i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningens förslag fördelad i 12 lotter, av vilka en utgöres av hemskiftet eller huvudgården tillika med egendomen till äventyrs tillhörande andelar i holmar och myrar, övriga elva lotter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivna områden försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt till väg i enlighet med vad uppskattningens förslagit,

6) att torpet Engeberg, torpet Katrinelund eller Spiken samt torpet Lilla Hörviken må var för sig från kronoegendomen 1 mantal Ekebo nr 2 Lars Nilsgården i Källands socken av Skaraborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar,

7) att tio i statsrådsprotokollet upptagna lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomarna 1 mantal norra Östbro nr 1 och 1 mantal södra Östbro nr 1 i Bro socken av Värmlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

Stockholm den 21 april 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 42.
